

KONKURRENS PÅ LIKA VILLKOR - EXEMPLET CIVIL FLYGINDUSTRI

ADVOKAT MARTIN JOHANSSON OM KONKURRENS PÅ LIKA VILLKOR - EXEMPLET CIVIL FLYGINDUSTRI

EU tillåter stöd till företag och Sverige ledande på att utnyttja dem

Publicerad: 2010-03-13, Uppdaterad: 2010-03-13

Statligt stöd till privata företag är i regel förbjudet inom EU. Men det finns undantag. Stöd kan tex ges för att främja miljön, forskning och utbildning. Stöd i form av riskkapital är också tillåtet. Sverige tillhör ett av de länder i EU som ger mest stöd och det har ökat sedan maktskiftet 2006. Det skriver Martin Johansson, advokat på Vinges Brysselkontor.

36 MILLNINGAR 4 KOMMENTARER DELA SKRIV UT FACEBOOK TWITTER

EU:S STATSSTÖDSREGLER SYFTAR TILL ATT UPPRÄTTHÅLLA LIKA KONKURRENSVILLKOR

EU:s statsstödsregler syftar till att upprätthålla lika konkurrensvillkor för alla

företag som är verksamma inom EU och att förhindra att medlemsstaterna, genom nationella stödåtgärder, snedvrider konkurrensen inom EU. Stöd för mål som kan anses vara av gemensamt intresse är i princip tillåtna (dock under vissa villkor), medan man strävar efter att minska stöd som är av rent nationellt intresse och som riskerar att skada de andra medlemsstaterna.

I ljuset av de tidigare artiklarna i denna artikelserie, kan det inledningsvis vara av intresse att citera ett stycke ur Europeiska kommissionens tolfte konkurrensrapport (1982):

"Statligt stöd kan bidra till att skapa ekonomisk tillväxt, att industriella strukturer anpassas till marknadsvillkor under förändring, till regional utveckling, till att förbättra de sociala villkor som är följden av ekonomiska förändringar och till att sysselsättningssituationen i ett visst land förbättras. Statligt stöd kan också användas som en form av protektionism, till att gagna nationella tillverkare, till att ge dem konkurrensmässiga fördelar, till att undvika nödvändiga strukturella anpassningar; kort sagt, till att överföra svårigheter på konkurrenter i andra stater. Med hänsyn till betydelsen av handeln med industriprodukter inom Gemenskapen, skulle sådana statliga

OM FÖRFATTAREN

Martin Johansson är advokat på advokatbyrån Vinges Brysselkontor.

KONKURRENS PÅ LIKA VILLKOR - EXEMPLET CIVIL FLYGINDUSTRI en debatt initierad av VOLVO AERO

11 artiklar 11 bloggar

SKRIV I ÄMNET! LÄNK TILL BLOGG

Efter försäljningen av Saab står det klart att staten inte ska äga bilfabriker. Men vad bör staten göra för att gynna svensk forskningsintensiv exportindustri? Är civil flygindustri en sådan näring och när bör staten i framtiden aktivt ingripa?

Tydligt att moderaterna inte tar ansvar för kvalificerad industri

Tomas Eneroth

ANNONS:

Mest millat

24 H 7 DAGAR 30 DAGAR 365 DAGAR

Alla Arg Utråkad Nyfiken Glad

1. [Israel](#)
2. [Nalin Pekgul](#)
3. [Vänsterpartiet](#)
4. [RUT-avdraget](#)
5. [Beatrice Ask](#)
6. [Turkiet](#)
7. [Det tredje könet](#)
8. [DN-kultur](#)
9. [Obamas vårdreform](#)
10. [Geoenergi](#)

Medlemmar

MEST BESÖKTA NYA SENAST AKTIV

1. [Lisbeth Pipping](#)
2. [Isak Engqvist](#)
3. [Ebbe Cederblad](#)
4. [Nils-Göran Areskoug](#)
5. [Magnus Johansson](#)
6. [Bo T](#)
7. [Niclas Kuoppa](#)
8. [Josef Boberg](#)
9. [Michael Rosendahl](#)
10. [Matilda Sundquist Boox](#)

Dagens populäraste artiklar

LÄSTA KOMMENTERADE MILLADE

1. [Nödvändigt att tala klarspråk om antisemitismen bland unga muslimer](#)
2. [Vi kräver att det tredje könet respekteras](#)
3. [Obamas sjukvårdsreform är fel medicin för USA](#)

stödåtgärder, hur fördelaktiga de än må förefalla vara ur en kortsiktig nationell synvinkel, kunna äventyra och försvaga den gemensamma marknadens enhet, vars själva existens och utveckling erbjuder den bästa möjligheten att få bukt med recessionen. [...]” (tri översättning)

Det är intressant att konstatera hur väl man känner igen argumenten från dagens debatt rörande EU:s och Sveriges statsstödsolitik. Det må ha gått mer än 25 år sedan kommissionens uttalande, men argumenten är inte desto mindre minst lika giltiga idag!

I samma anda uppmanade Europeiska rådet, vid sitt möte i Lissabon i mars 2000, Europeiska kommissionen, rådet och medlemsstaterna att öka sina ansträngningar att "reduce the general level of State aid, shifting the emphasis from supporting individual companies or sectors towards tackling horizontal objectives of Community interest, such as employment, regional development, environment and training or research".

EU:s statsstödsregler utgör idag ett relativt komplext regelverk. En sammanställning av gällande lagstiftning publiceras på Europeiska kommissionens [hemsida](#). Nedan ges en övergripande beskrivning av dessa regler, som på intet vis utger sig för att vara komplett.

Det ska i detta sammanhang erinras om att EU också har ett antal gemensamma fonder och program som ger stöd till olika nationella och transnationella projekt. Ett exempel är det sjunde ramprogrammet för utveckling inom forskning och teknik, som täcker perioden 2007-2013 och som har en sammanlagd budget på 53,2 miljarder euro. Ett annat exempel är forskningsprojektet Clean Sky, som behandlas i artikeln "Vi behöver Sveriges hjälp för att minska flygets miljöpåverkan". Dessa fonder och program behandlas dock inte i denna artikel.

De grundläggande bestämmelserna rörande EU:s statsstödsregler finns i artikel 107 i Fördraget om EU:s funktionssätt (EUF). Enligt denna artikel är statligt stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrider konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med EU:s inre marknad om det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

Artikeln gör ingen skillnad mellan statliga ingripanden beroende på deras orsaker och mål, utan de bedöms enbart mot bakgrund av resultatet. Statligt stöd enligt artikel 107 EUF utgör således ett objektiva begrepp som uteslutande sammanhänger med huruvida den berörda åtgärden gynnar ett eller flera företag. Det rör sig om ett stöd om det mottagande företaget får ekonomiska fördelar som det inte skulle ha erhållit enligt normala marknadsmässiga villkor.

Stöd i den betydelse som avses i artikel 107 EUF kan ta vilken form som helst. Det rör sig inte enbart om positiva åtgärder såsom subventioner eller bidrag, utan även exempelvis garantier, räntesubventioner, förhöjda avskrivningar, fördelaktiga priser, en förmånlig skattemässig behandling eller låga avkastningskrav omfattas av begreppet stöd. Statliga lånegarantier, såsom de som den svenska staten utställt för fordonsindustrin, faller inom begreppet.

Det är inte bara stöd som ges på central nivå som omfattas av EU:s regelverk, utan även stöd från kommuner och landsting. Stöd från offentligägda företag och offentligt kontrollerade fonder kan också omfattas av reglerna.

Stödet ska gynna vissa företag eller viss produktion, d.v.s. det ska vara selektivt. Detta kriterium har ansetts uppfyllt av stöd som ges till alla verksamheter inom ett avgränsat geografiskt område eller till alla verksamheter inom en bransch, liksom av förmåner som endast kan åtnjutas av en begränsad grupp av företag. För några år sedan ansåg Europeiska kommissionen att det svenska systemet för energibeskattning var selektivt, då det enbart innebar förmåner för företag inom vissa sektorer.

Myten om industrins minskande roll

Stefan Löfven

Norberg gör det för enkelt för sig

Lars Pålsson Syll

Därför ska staten inte stödja enskilda företag

Johan Norberg

Till skillnad från konkurrentländerna saknar Sverige en innovationspolitik

Charlotte Brogren

Historiskt har staten spelat en avgörande roll för svensk industri

Lars Pålsson Syll

Mycket tveksamt om staten ska stödja vissa branscher

Tomas Tobé

Vi behöver Sveriges hjälp för att minska flygets miljöpåverkan

Eric Dautriat

Framtidens gröna flygplan bara möjliga med statliga

4. [Genusfundamentalisternas möte med Förstagluttarnas verklighet](#)
5. [RUT-avdraget går till rika stockholmare](#)
6. [Den israeliska statens sionism är rasistisk](#)
7. [Ska vi avskaffa riksdagen?](#)
8. [Maria Schottenius "pissrännor" det bästa som hänt kulturjournalistiken](#)
9. [Sverige borde ta efter Demokraterna i USA](#)

Newsmill seminarier

LÄSTA

KOMMENTERADE

MILLADE

1. [Bluffen om sjukskrivningsexplosionen skymmer fortfarande den viktiga frågan](#)
2. [Danmark, Holland och Australien borde vara föredömen för Sverige](#)
3. [Därför ska staten inte stödja enskilda företag](#)
4. [Dags att svenska myndigheter erkänner geoenergins storhet](#)
5. [Absolut viktigast är en ny politik för företagande](#)
6. [Tydligt att moderaterna inte tar ansvar för kvalificerad industri](#)
7. [Historiskt har staten spelat en avgörande roll för svensk industri](#)
8. [Fackföreningsekonom: Dags för en riktig flexibilitet på svensk arbetsmarknad](#)
9. [Myten om marginalet är genant för Energimyndigheten](#)
10. [Myten om industrins minskande roll](#)

Karin, PM och Leos blogg

Betarice och skammen

Beatrice Asks spontant framkastade förslag om att skicka varningsbrev i kulörta kuvert till ...

Vad är Newsmill?

Newsmill är platsen för dig som vet något om dagens viktiga händelser. Om du har egen erfarenhet av frågor vi tar upp kan du omedelbart delta med egna inlägg. Du kan också initiera helt egna frågor. Tillsammans kan vi skapa hög kvalitet och bredda offentligheten.

Dina artiklar och kommentarer samlas på din MyMill som blir din blogg på Newsmill. Här kan du också skriva inlägg som bara publiceras på din MyMill och kommunicera med andra medlemmar.

Newsmill är det första sociala mediet i Sverige som spinner kring nyheter och debatt.

LÄS MER ▶

Det krävs vidare att stödåtgärden riskerar att snedvrída konkurrensen och påverkar handeln mellan medlemsstaterna. Såsom nämnts i en tidigare artikel i denna artikelserie lät den franska regeringen för något år sedan förstå att den tänkte ge lån till förmånlig ränta till vissa franska bitillverkare om dessa förband sig att inte avskeda personal eller stänga fabriker i Frankrike. Stöd på sådana villkor riskerar att snedvrída konkurrensen och att påverka handeln mellan EU:s medlemsstater (de berörda bilfabrikanternas fabriker i andra medlemsstater riskerade att bli diskriminerade), vilket också påpekades av Europeiska kommissionen och Frankrike ändrade därefter de berörda villkoren. Även om detta var ett ganska flagrant exempel har EU-domstolen uttalat att det räcker att visa på potentiella konkurrensnedvridningar.

Stödåtgärd som uppfyller kriterierna i artikel 107 EUF är i princip förbjudna. Emellertid föreskrivs ett antal undantag från detta förbud. Stöd av social karaktär, katastrofstöd och stöd kopplat till de ekonomiska nackdelar som uppkommit genom Tysklands delning anses förenliga med den inre marknaden och är således tillåtna.

Vidare kan vissa slag av stöd anses förenliga med den inre marknaden. Detta gäller t.ex. regionalstöd, stöd till projekt av gemensamt europeiskt intresse, stöd som avhjälper en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi, stöd för att främja utveckling av vissa näringsverksamheter och stöd för att främja kultur och bevara kulturarvet. Dessutom kan rådet på förslag av Europeiska kommissionen besluta om andra slag av stöd som kan anses tillåtna.

Övervakningen av statsstödsreglernas tillämpning sköts av Europeiska kommissionen. Denna ska i samarbete med medlemsstaterna fortlöpande granska de stödprogram som förekommer i medlemsstaterna. Vad gäller sådant befintligt stöd kan kommissionen föreskriva ändringar eller att stödet ska upphöra.

Alla nya stödåtgärder, vilket även innefattar ändringar av befintliga stöd, måste förhandsanmälas till kommissionen och får inte genomföras förrän de har godkänts av kommissionen genom ett slutligt beslut. Denna regel, det s.k. genomförandeförbudet, kan åberopas av enskilda inför nationell domstol, för att förhindra att stöd utbetalas innan de godkänts av kommissionen. I Sverige kan en sådan talan väckas vid allmän domstol och förenas med vite.

Om kommissionen finner att ett stöd som redan utbetalats strider mot statsstödsreglerna, kan den beordra den berörda medlemsstaten att återkräva stödet, inklusive upplupen ränta från utbetalningsdagen till dess att stödet återbetalats.

Europeiska kommissionen är, under EU-domstolens och Tribunalens (tidigare benämnd Förstainstansrätten) kontroll, ensamt behörig att besluta om en statlig stödåtgärd kan undantas från tillämpningen av statsstödsreglerna i artikel 107 EUF och den har ett betydande utrymme för skönsmässig bedömning. Vid kontrollen av om kommissionen utövat sin befogenhet på ett lagenligt sätt, kan inte EU:s domstolar ersätta kommissionens bedömning med sin egen, utan är i princip begränsade till att pröva om kommissionen har gjort en uppenbart oriktig bedömning.

Vidare kan Europeiska kommissionen, på bemyndigande av rådet, på förhand förklara att vissa kategorier av stöd är förenliga med den inre marknaden och undantagna från det ovan nämnda kravet på förhandsanmälan till kommissionen. 2008 antog kommissionen en så kallad allmän gruppundantagsförordning. I denna förordning undantar kommissionen, på de i förordningen angivna villkoren, ett antal olika kategorier av stöd. Bland dessa kan nämnas regionalstöd, investeringsstöd och sysselsättningsstöd till små och medelsstora företag, stöd till miljöskydd, stöd i form av riskkapital, stöd till forskning, utveckling och innovation och stöd till utbildning. Den allmänna gruppundantagsförordningen har till syfte att förenkla stödförfarandet för vissa viktiga stödåtgärder samt främja en omdirigering av statligt stöd till mål som prioriteras av gemenskapen.

Kommissionen har också antagit ett antal riktlinjer som anger hur den

investeringar

Patrice Desvallees

Sveriges största bidrag till miljön kräver att staten är med

Staffan Zackrisson

BLOGGAR OM ARTIKELN

CO2-BLUFFEN

BakTiden = FramTiden ?

"Fittuniversitet" räddar inte vår välfärd !

Varjager's Weblog

Hembränning blir hushållsnära tjänst ?

Varjager's Weblog

Jobbskatteavdraget gör mer skada än nytta !

Varjager's Weblog

Finkultur viktigare än bilindustri i de korrekta Sverige ?

Varjager's Weblog

Avdrag för att gå ut med hunden

Varjager's Weblog

BLOCKPOLITIK =

BLOCKERINGSPOLITIK

BakTiden = FramTiden ?

Utvecklingens paradox

Idémaskinen

Draknästet bra för Sverige !

Varjager's Weblog

Draknästet bra för Sverige !

Varjager's Weblog

Att RUT-avdraget utnyttjas av de rika är ingen nyhet.

Varjager's Weblog

kommer att bedöma olika typer av stödåtgärder som faller utanför gruppundantagsförordningen, t.ex. omstruktureringslinjerna, som rör stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter, vilka har kommit till tillämpning vid ett flertal tillfällen de senaste två åren.

Det bör även nämnas att i samband med den finansiella och ekonomiska kris som drabbade världen under 2008, antog Europeiska kommissionen, förutom ett antal meddelanden om hur den avsåg att tillämpa statsstödsreglerna i finanssektorn, en s.k. tillfällig gemenskapsram för statliga stödåtgärder för att främja tillgången till finansiering under krisen. Den tillfälliga gemenskapsramen, som gäller fram till 31 december 2010, innehåller ett antal kompletterande tillfälliga möjligheter för medlemsstaterna att bevilja statligt stöd. Syftet är att EU:s statsstödsregler ska tillämpas på ett sätt som ger största möjliga flexibilitet för att lösa krisen samtidigt som likvärdiga konkurrensvillkor upprätthålls och en onödig snedvridning av konkurrensen undviks.

Sverige tillhör den grupp av medlemsstater i EU som beviljar mest stöd, utan att för den sakens skull ligga i topp. 2007 utgjorde det stöd Sverige beviljade 0,93 % av BNP, medan snittet inom EU låg på 0,53 %. 2008, om man undantar stödåtgärder relaterade till finanskrisen, låg motsvarande siffror på 0,92 % respektive 0,54 %. Uttryckt som en andel av BNP, har Sverige faktiskt ökat sina utgifter för statstöd under perioden 2006-2008, jämfört med perioden 2003-2005. Enligt Kommissionen förklaras dock Sveriges höga siffror av att man sedan 2005 beviljat stora summor stöd för miljöskydd (ca 80 % av totalt svenskt stöd 2007).

Advokat Martin Johansson (1 artiklar)

[Anmäl](#)

Vad är milla?

Trackback URL:

Trackback URL for this post:

<http://www.newsmill.se/trackback/19668>

4 kommentarer

► [Skriv kommentar](#)

I kommentarsfältet har kommentatorn juridiskt ansvar för sina inlägg.

Tack advokat Martin Johansson för en mycket informativ artikel och tack Newsmill som bevisar sitt värde. Den här artikelserien är mycket läsvärd. Mvh, Elias

[Permalänk](#) | [Anmäl](#)

#1 Statsanställd, 2010-03-13, 11:50

INFÖR ENMANSVALKRETSAR

Svensk energi har länge varit en lekstuga och det är lätt att hålla med kommissionen om att där finns många otillåtna selektiva saker. Utan exempelvis elskatten, en slags eltull mellan A och B, skulle den mesta fjärrvärmens och kraftvärmens försvinna, till fördel för den nya tekniken med värmepumpar. Tyska livsmedelsaffärer samarbetande med mindre myndighetsregisterade svenska importörer handlar regelbundet med alkoholhaltiga drycker på ett selektivt sätt. För ett antal år sedan skärptes gruppundantaget (från fri konkurrens) inom bildelar, vilket påverkade biltillverkarna negativt. Sedan fick de ekonomiska problem och stöd av andra orsaker. Området är en otrolig soppa.

Det finns få fall i historien där stöd och handelshinder har lönat sig. Indien och Kina har enorma byråkratiska apparater, som inte vet vad de håller på med. De som skyddar sitt land och ger ut pengar till höger och vänster skjuter sig själva i foten. På 1800-talet var det tvärt om de konservativa som ville behålla skydd för industri och jordbruk med tullar. Liberalerna ville, som namnet antyder, ha en friare handel och lyckades med detta, vilket fick följd att priserna sjönk och effektiviteten ökade. Liberalerna var också pådrivande i rösträttsreformer.

Idag innebär medlemskapet i EU en stor förlustaffär. Ungefär hälften av avgiften kommer tillbaka. EU förbjuder viss tokig byråkrati och det är bra, men skapar själv byråkrati. Hela apparaten är kort sagt en ett instrument för makt och klåfingrighet. Sverige skulle utan tvekan göra klokt i att stå utanför. Och åtminstone strunta i att betala vad som inte fås tillbaka. Om det nu måste finnas ett uppblåst politiskt mål så borde det vara ett skatteparadis.

Ett problem är att kompetensen och makten i Riksdagen har minskat till nivån i ett transportkompani. Ledamöterna har nästan förlorat förmågan att tänka. Lösningen vore att dra pluggen på partierna i grunden med enmansvalkretsar och med betydligt färre riksdagsmän, som har råd med en mindre egen stab.

http://sv.wikipedia.org/wiki/Tullstriden_1887

<http://sydsvenskan.se/opinion/pertohlssonkronika/article57135/En-battre-...>

#2 Urban Persson, 2010-03-13, 12:19

[Permalänk](#) | [Anmäl](#)

En av de saker som fascinerar mig är att uttrycket "regulatory capture" inte finns på svenska -- aldrig verkar ha diskuterats i svenska medier.

Det är inte speciellt förvånande att mycket bidrag till företag och politiska partier går via världens högsta skatter, istället för att gå direkt via individerna. :-(

#3 Bertt, 2010-03-13, 14:36

[Permalänk](#) | [Anmäl](#)

EU har en egen "motor" i Bryssel och från denna kommer mycket klokt. Företag, varor och tjänster från andra länder ska naturligtvis inte stängas ute. Saken är lika viktig om ursprunget är utanför EU. Det finns inget egenvärde i en inre marknad inom EU. Protektionismen kommer mycket från fackföreningar inom enkla sysslor och från stora företag inom avancerade sysslor. Starka organisationer och en lönebildning med centralisering har gett världens jämnaste löner. Storföretag med många högutbildade får sina lönekostnader subventionerade och facket får något att existera för. Därför är skillnaden mellan moderaterna och sossarna obetydlig, bortsett från tomma ord vid val. De drabbade finns överallt. Exempelvis har många ungdomar blivit arbetslösa. Politikerna

tävlar i att beklaga sig och hitta på mer eller mindre dåliga åtgärder, vilket verkar vara kärnan i själva verksamheten. Det är som ett gäng dansande och gråtande krokodiler.

För att få en kapacitet för att kunna frigöra sig från länderna söderut och tänka självständigt mer allmänt måste landet upprätta en rationell beslutande ordning liknande den innan 1911 med envalmansvalkretsar. Detta fanns i USA långt tidigare och finns fortfarande där. När politikerna kommer till EU och kan politisera med sina broderpartier så blir de som tokiga. Systemet med demokrati har funnits mer än dubbelt så länge i USA och det kom därifrån och det skulle bli som att införa originalet, bortsett förstås från vad som fanns i antikens Grekland.

#4 Urban Persson, 2010-03-13, 16:03

[Permalänk](#) | [Anmäl](#)

► [Klicka här för att kommentera](#)

Om Newsmill

Newsmill är det första sociala mediet i Sverige som spinner kring nyheter och debatt. Vi publicerar varje dag olika personer med exklusiv kunskap om dagens viktiga händelser. Om du har egna erfarenheter av de frågor vi tar upp kan du omedelbart medverka i debatten. Du kan kommentera och skriva egna inlägg som publiceras på hög nivå eller medverka genom din blogg.

[Läs mer om Newsmill](#)

Karin, PM och Leos blogg

Betarice och skammen

Beatrice Asks spontant framkastade förslag om att skicka varningsbrev i kulörta kuvert till ...

Vad är att Milla?

Millningen är ett sätt att kommentera med känslor. Du väljer ett ord eller ett namn som du vill mäta i opinionen och läsarna kommenterar genom att välja en av fyra känslolägen som representeras av fyra färger. Rött är arg, blått är glad, grön nyfiken och gult är uttråkad. Resultatet visas direkt och rubriken på artikeln färgas med den färg som de flesta väljer.

= Nyfiken   = Arg
 = Glad   = Uttråkad

Prenumera på artiklar

- [Senaste artiklarna](#)
- [Mest lästa](#)
- [Mest kommenterade](#)